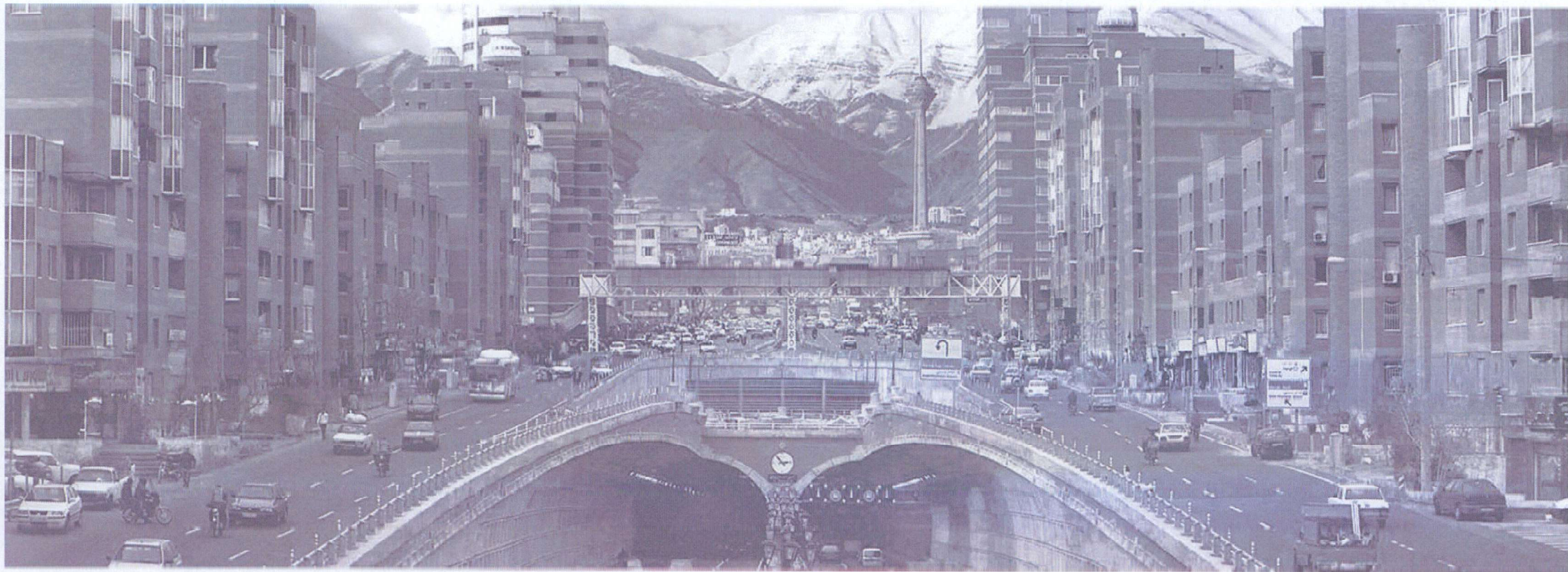




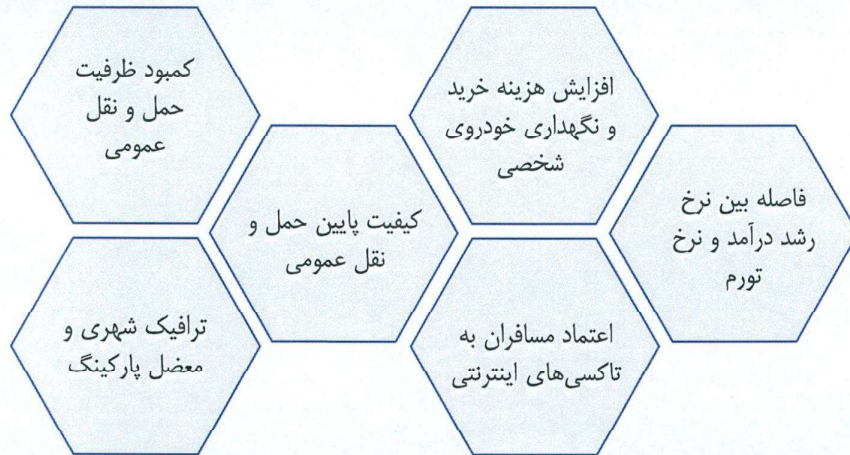
شرکت تامین سرمایه کاردان ش.ت ۴۴۸۲۷۱

فصل چهارم: اندازه بازار تاکسی اینترنتی ایران

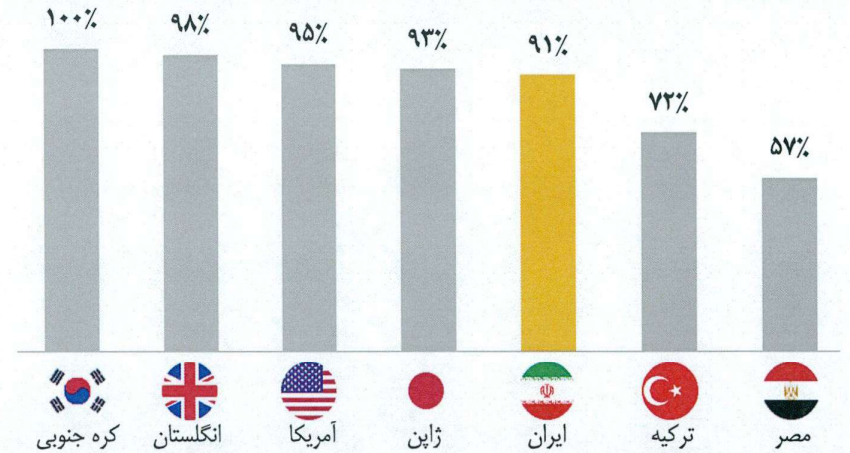
پتانسیل زیرساختی ایران | تخمینی از اندازه بازار ایران



دلایل استقبال از تاکسی اینترنتی در ایران

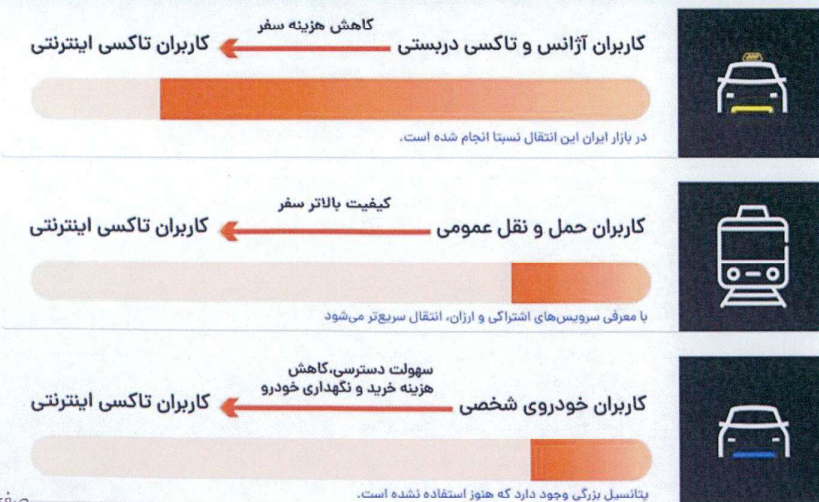


ضریب نفوذ اینترنت شهری (%)

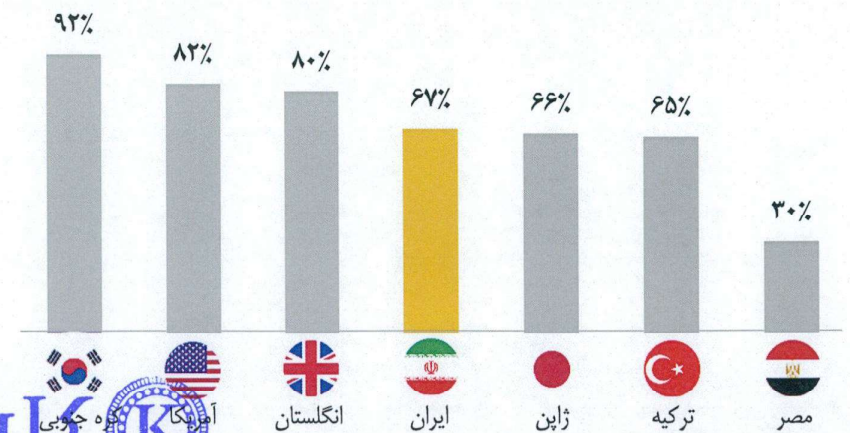


منبع: سازمان تنظیم مقررات ارتباطات رادیویی

دلایل مهاجرت از حمل و نقل آنلاین به آنلاین در ایران



ضریب نفوذ گوشی هوشمند (%)



منبع: newzoo2020

اندازه پتانسیل بازار تاکسی اینترنتی ایران براساس نتایج محاسبات انجام شده به شرح زیر تخمین زده شده است. در ادامه نحوه تخمین در هر یک از روش‌ها ارائه شده است:

باتوجه به عدم وجود منبع مستند و رسمی از اندازه دقیق بازار تاکسی اینترنتی ایران، اندازه این بازار بصورت تحلیلی توسط مشاور تخمین زده شده است.

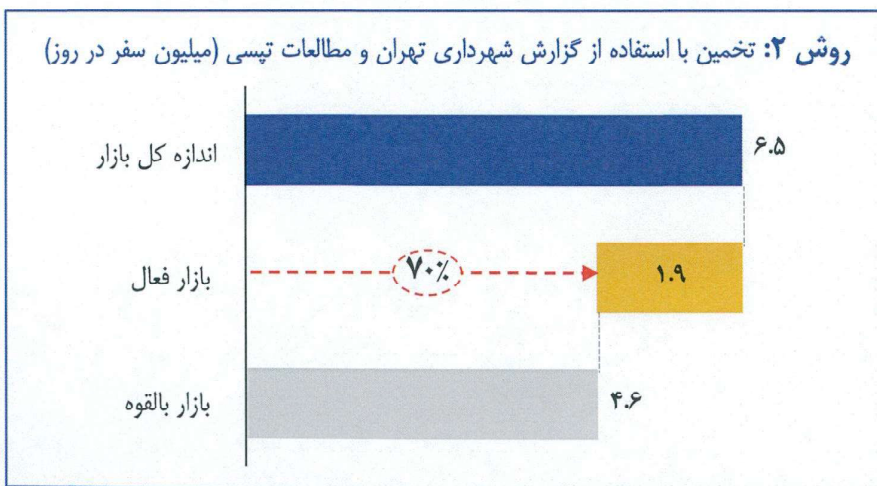
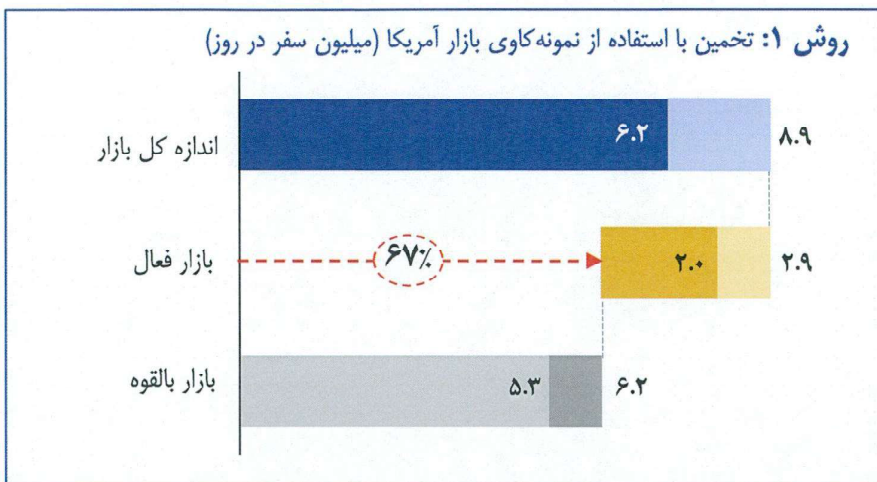
برای محاسبه اندازه بازار بالقوه تاکسی اینترنتی ایران، نخست اندازه بازار بالقوه، اندازه بازار فعلی و چشم‌انداز رشد بازار براساس گزارش‌های ارائه شده از منابع مختلف به شرح زیر برآورد شده است:

روش ۱: تخمین اندازه فعلی بازار با استفاده از روش نمونه‌کاوی و آمارهای دموگرافیک بازار آمریکا و تخمین بازار آتی با استفاده از گزارش تحلیلی Goldman Sachs - سال ۲۰۱۷

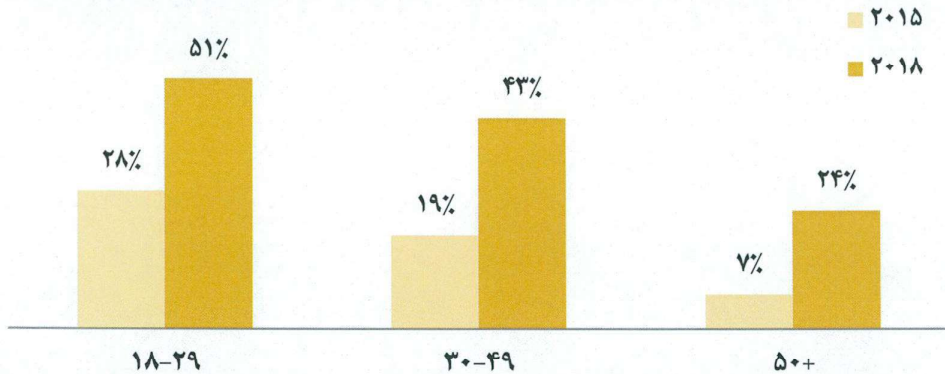
روش ۲: استفاده از گزارش شهرداری تهران - سال ۱۳۹۸ و مطالعه انجام شده بر بازار تاکسی اینترنتی توسط تپسی برای برآورد اندازه فعلی و آتی بازار

سه پارامتر مهم در محاسبات اندازه بازار وجود دارد:

- **اندازه بازار:** به معنی اندازه بازاری است که در حال حاضر بخشی از آن بالفعل شده و در اختیار تاکسی‌های اینترنتی قرار گرفته است و مابقی بازار نیز به مرور در اختیار تاکسی‌های اینترنتی قرار می‌گیرد که به آن بازار بالقوه گفته می‌شود. این بازار قبل از ورود تاکسی‌های اینترنتی عمدتاً در اختیار آژانس‌ها، درستی‌های شخصی یا تاکسی عمومی و سفرهای درون شهری با خودروی شهری بوده است. منظور از اندازه بازار تعداد سفر در روز می‌باشد.
- **نرخ نفوذ تاکسی‌های اینترنتی:** با دانستن اندازه بازار کل و جمع کل سفرهای انجام شده توسط شرکت‌های تاکسی اینترنتی (بازار بالفعل) این نرخ محاسبه می‌شود. لیکن به دلیل رقابت و خصوصی بودن شرکت‌های فعال در این حوزه، اعلام تعداد سفر در روز غیر شفاف بوده است. به همین علت محاسبه آن برآوردی می‌باشد.
- **سهم از بازار رقابتی فعلی:** بازیگران فعلی تاکسی اینترنتی شامل دو شرکت اسنپ و تپسی است که بطور تقریبی ۹۹٪ بازار آنلاین را در اختیار دارند و سایر رقبا کمتر از یک درصد سهم بازار را دارند که عمدتاً در شهرهای کوچک و یا بین شهری فعال هستند. در خصوص سهم بازار دو رقیب اصلی به دلیل رقابت و عدم شفافیت ارقام متفاوتی وجود دارد، لیکن در این گزارش به میزان سهم بازیگران این صنعت پرداخته نشده است و فرض شده است این سهم بازار در طی مدت دوره پیش‌بینی تغییرات محسوسی نداشته باشد.

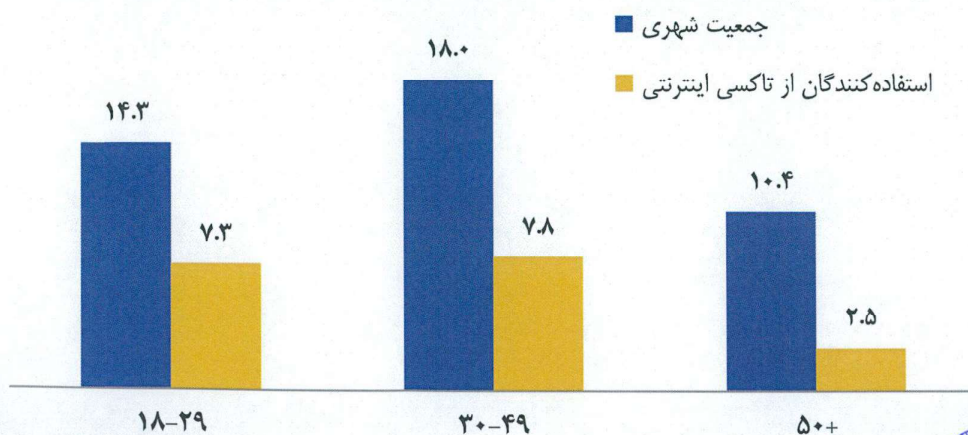


توزیع سنی استفاده‌کنندگان از تاکسی اینترنتی در آمریکا، ۲۰۱۵-۲۰۱۸ (%)



منبع: www.pewresearch.org

محاسبه تعداد تقاضای فعال تاکسی اینترنتی ایران بر اساس گروه سنی (میلیون نفر)



در این روش با استفاده از رویکرد جمعیتی بر اساس نمونه‌کاوی بازار تاکسی اینترنتی آمریکا و آخرین نتایج سرشماری نفوس و مسکن ایران، سعی در برآورد اندازه تقاضای فعلی بازار تاکسی اینترنتی ایران شده است.

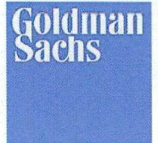
براساس مطالعه انجام شده توسط Pew Research Center، نرخ استفاده از تاکسی اینترنتی در آمریکا در سال ۲۰۱۵، ۱۵٪ بوده است که در سال ۲۰۱۸ به ۳۶٪ افزایش یافته است. توزیع نرخ استفاده از تاکسی اینترنتی در آمریکا به تفکیک گروه‌های سنی در سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۸ در نمودار روبه رو ارائه شده است. همانطور که مشاهده می‌شود، نرخ استفاده به طور قابل توجهی تغییر کرده است بطوری که استفاده از تاکسی اینترنتی تقریباً برای همه گروه‌های سنی طی ۳ سال دو برابر شده است.

جوانان ۱۸ تا ۲۹ ساله که بیشترین استفاده را از تکنولوژی و تلفن‌های هوشمند دارند، بالاترین سهم از کاربران برنامه‌هایی مانند Uber و Lyft را تشکیل می‌دهند. با این حال، گروه سنی بالای ۵۰ سال نیز با این موج همراه شده‌اند. بدین ترتیب همه گروه‌های سنی تحت تأثیر نیاز به این نوع حمل و نقل هستند و محبوبیت آن در حال افزایش است.

براساس این آمار، نخست با استفاده از هرم سنی جمعیت شهری ایران و برآورد ارائه شده توسط مرکز آمار ایران برای سال ۱۳۹۹، جمعیت گروه‌های سنی تخمین زده شده است. سپس توزیع سنی استفاده‌کنندگان از تاکسی اینترنتی در ایران برآورد شده است.

بدین ترتیب کل جمعیت شهری بالای ۱۸ سال کشور ۴۲ میلیون نفر تعیین می‌شود. با توجه به فاصله زمانی از ورود تاکسی اینترنتی به آمریکا (سال ۲۰۰۹ با اوبر) و شروع فعالیت اولین تاکسی اینترنتی در کشور (اسنپ) فرض شده است نرخ تطبیق پذیری استفاده از تاکسی اینترنتی در ایران در حال حاضر می‌تواند معادل سال ۲۰۱۸ آمریکا قرار گیرد. با لحاظ درصد استفاده از تاکسی اینترنتی بر اساس جمعیت هر گروه سنی، تعداد استفاده‌کنندگان تاکسی اینترنتی در ایران بطور متوسط ۱۷.۵ میلیون نفر برآورد می‌شود.

برای محاسبه تعداد سفر روزانه، نخست تعداد استفاده‌کنندگان فعال، در دو سناریو حداقل با نرخ ۳.۵ سفر در ماه (به علت شرایط کرونا) و سناریو حداکثر با نرخ میانگین ۵ سفر در ماه ضرب شده است و با تبدیل سفرهای ماهانه به روزانه، بطور تقریبی حدود **۲-۲.۹ میلیون سفر در روز** به عنوان اندازه بازار بالفعل تاکسی اینترنتی در حال حاضر در ایران تخمین زده می‌شود.



شرکت معتبر Goldman Sachs در سال ۲۰۱۷ اقدام به اجرای یک تحقیق جامع در مورد آینده بازار تاکسی‌های اینترنتی در جهان کرد که در آن با استفاده از فاکتورهای اقتصادی و جمعیتی شهرهای مختلف و حجم فعلی بازار تاکسی اینترنتی در آن‌ها، پتانسیل بالقوه بازار در سناریوهای متفاوت پیش‌بینی شده است. این گزارش معتبر چشم‌اندازی روشن از آینده تاکسی‌های اینترنتی به دست می‌دهد.

این گزارش که بر مبنای تحلیل داده در بیش از ۱۰۰ کشور و با متدولوژی مشخص صورت گرفته است، نرخ نفوذ تاکسی اینترنتی در شهرهای دسته‌بندی ۱ الی ۴ بر اساس وسعت و درآمد تا سال ۲۰۳۰ و در سه سناریو پایین، پایه و بالا پیش‌بینی کرده است.

بر این اساس نفوذ تاکسی اینترنتی در شهرهای بزرگ دسته ۱ در حالت میانه در ۱۰ سال آینده به ۴ برابر خواهد رسید. این نرخ نفوذ برای کلیه شهرها به طور متوسط در حالت پایه ۲.۶ برابر خواهد شد. که جزئیات آن در جدول زیر مشاهده می‌شود:

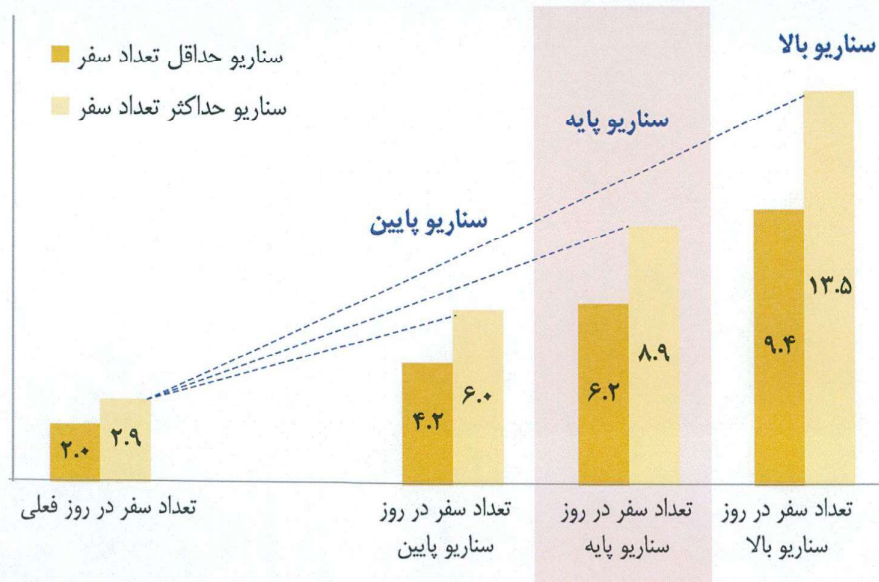
سناریو بالا (Bull case)	سناریو پایه (Base case)	سناریو پایین (Bear case)	
۵.۰x	۴.۰x	۳.۰x	دسته ۱
۵.۰x	۳.۰x	۲.۰x	دسته ۲
۴.۰x	۲.۰x	۱.۰x	دسته ۳
۴.۰x	۱.۰x	۰.۰x	دسته ۴
۴.۵x	۲.۶x	۱.۶x	متوسط همه شهرها

با استفاده از نتایج این جدول، رشد نفوذ بازار تاکسی اینترنتی ایران در آینده تخمین زده شده است.



- با در نظر گرفتن اندازه بازار فعلی تاکسی اینترنتی در ایران براساس روش ۱، معادل ۲ تا ۲.۹ میلیون سفر در روز، با استفاده از ضرایب برآوردی مدل Goldman Sachs رشد بازار تاکسی اینترنتی ایران در سه سناریو تخمین زده شده است.
- در این محاسبات فرض شده است که تهران با اختصاص ۳۴٪ سهم اندازه بازار سفرهای روزانه (اطلاعات اعلامی تپسی)، با ضرایب دسته ۱ رشد می‌کند و سایر شهرها با ضرایب متوسط ۴ دسته رشد نمایند.
- براساس این نتایج، حجم بازار کل کشور از مقدار فعلی ۲-۲.۹ میلیون سفر در روز، در سناریو پایه به تعداد **سفرهای روزانه به ۶.۲-۸.۹ میلیون سفر** خواهد رسید.
- براساس محاسبات انجام شده در روش اول، از تقسیم اندازه بازار فعلی برآورد شده کشور به اندازه کل بازار تاکسی اینترنتی تخمینی در سناریو پایه، **نرخ نفوذ تاکسی اینترنتی در کشور بطور تقریبی ۳۲٪** تخمین زده می‌شود.

برآورد حجم سفر روزانه بازار تاکسی اینترنتی ایران (میلیون سفر)



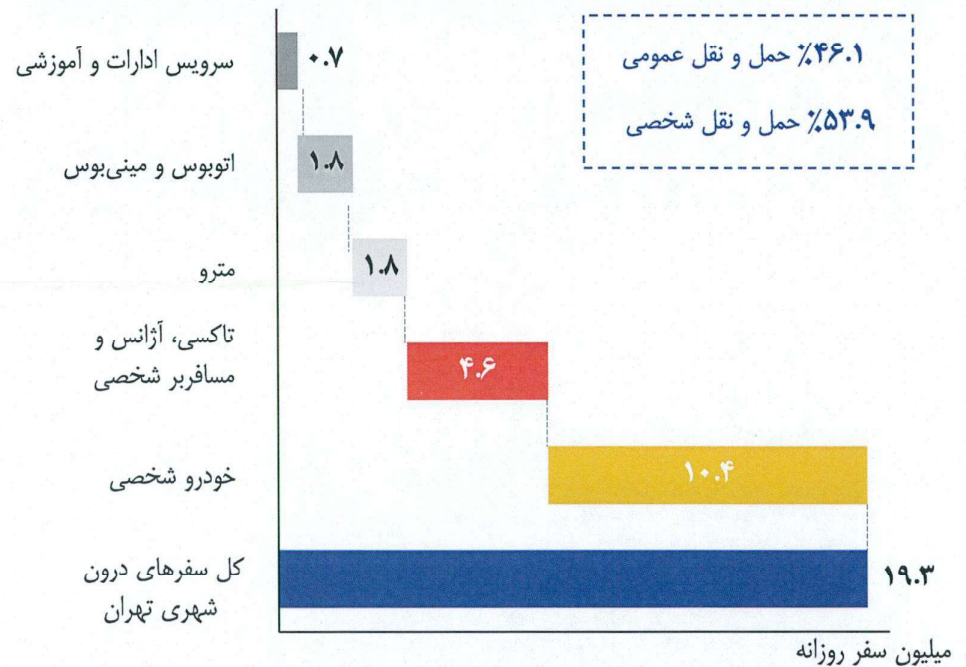
- با توجه به اینکه تاکسی‌های اینترنتی بخشی از سفرهایی که هم‌اکنون با حمل‌ونقل عمومی یا خودرو شخصی انجام می‌شوند را جذب خواهند کرد، برای محاسبه اندازه بازار، درصد مسافران درون‌شهری که از سایر روش‌های حمل‌ونقل، به سمت تاکسی‌های آنلاین روی خواهند آورد تخمین زده شده است.
- مسافران درون‌شهری برای انتخاب وسیله حمل‌ونقل به دو پارامتر راحتی و هزینه توجه می‌کنند؛ به همین دلیل برای رسیدن به تخمینی درست از نرخ مهاجرت مسافران به تاکسی‌های اینترنتی، تحقیقات میدانی وسیعی بین مسافران انواع وسایل حمل‌ونقل درون‌شهری توسط تیم داخلی تپسی انجام شده است.
- تحقیق انجام شده بر روی ۳۶۰۰ نفر از مسافران درون‌شهری تهران بوده است. از هر گروه از کاربران روش‌های حمل‌ونقل درون‌شهری، ۶۰۰ نفر به‌صورت تصادفی و در طول ساعات مختلف روز انتخاب شده و از طریق مصاحبه حضوری انجام شده است.
- هدف اصلی این تحقیق محاسبه میزان تمایل مسافران به پرداخت هزینه بیشتر در ازای دریافت خدمات مطلوب‌تر بوده و سؤال اصلی آن این است که اگر قیمت تاکسی اینترنتی چقدر بود حاضر بودید بجای استفاده از وسیله نقلیه‌ای که امروز از آن استفاده می‌کنید، از تاکسی اینترنتی استفاده کنید. با توجه به پاسخ مسافران و درصد مسافرانی که حاضر بودند هزینه تاکسی اینترنتی برای همان مسیر را پرداخت کنند، نرخ مهاجرت مسافران به تاکسی اینترنتی محاسبه شده است. نتایج نرخ مهاجرت پیش‌بینی شده به شرح جدول زیر است:

پیش‌بینی درصد مهاجرت به تاکسی آنلاین	روش حمل‌ونقل درون‌شهری فعلی
۶٪	مترو
۷٪	اتوبوس
۳۸٪	تاکسی
۱۵٪	خودرو شخصی
۲۰٪	خودرو شخصی - طرح آلودگی
۲۵٪	خودرو شخصی - طرح ترافیک

منبع: مطالعه میدانی تپسی

- در این روش اندازه بازار تاکسی اینترنتی قابل دسترس در ایران با استفاده از گزارش شهرداری تهران (۱۳۹۸)* و اطلاعات ارائه شده در امیدنامه تپسی از برآورد اندازه فعلی بازار تاکسی اینترنتی در کشور تخمین زده شده است. در ادامه به شرح انجام این برآورد پرداخته شده است.
- براساس گزارش شهرداری تهران در سال ۱۳۹۸، سالانه ۱۹.۳ میلیون سفر در شهر تهران انجام می‌گیرد. از این تعداد ۴۶.۱٪ به وسیله حمل و نقل عمومی و ۵۳.۹٪ با استفاده از خوروه‌های شخصی بوده است. تفکیک نوع وسیله نقلیه به شرح نمودار زیر است:

تعداد سفر روزانه در تهران به تفکیک هر بخش، ۱۳۹۸، (٪ میلیون سفر در روز)



سفرهای روزانه درون شهری تهران سال ۱۳۹۸

* گزارش منتشر شده سال ۱۳۹۹ شهرداری تهران، به علت عدم ارائه جزئیات تعداد سفرهای انجام شده و سهم هر بخش مورد استفاده قرار نگرفته است.

روش ۲: چشم انداز بازار تاکسی اینترنتی ایران

روش حمل و نقل درون شهری	تعداد روزانه سفرها (میلیون سفر)	متوسط تعداد کورس مسافران در حال حاضر	تعداد روزانه سفرها اینترنتی انجام شوند	پیش بینی درصد تعداد سفرهای قابل اضافه شدن به تاکسی اینترنتی تهران (میلیون سفر)	تعداد روزانه سفرها
مترو	۱.۸۱	۱.۹۵	۰.۹	۶%	۰.۱
اتوبوس	۱.۷۹	۲.۰	۰.۹	۷%	۰.۱
تاکسی	۴.۵۹	۲.۰	۲.۳	۳۸%	۰.۹
خودرو شخصی	۸.۳	۱.۰	۸.۳	۱۵%	۱.۲
خودرو شخصی-طرح آلودگی	۱.۴	۱.۰	۱.۴	۲۰%	۰.۳
خودرو شخصی-طرح ترافیک	۰.۶	۱.۰	۰.۶	۲۵%	۰.۲
پتانسیل سفرهای قابل اضافه شدن به ظرفیت فعلی تاکسی اینترنتی تهران (میلیون سفر) ۲.۷					

سفرهای فعلی تاکسی های اینترنتی	پتانسیل آزاد بازار	ضریب افزایش	پیش بینی اندازه کل بازار
تهران	۲.۷	۵۰.۰%	۳.۳
سایر شهرها	۱.۹	۲۰.۵%	۳.۲
اندازه کل بازار (میلیون سفر)	۴.۶		۶.۵

برآورد اندازه بازار تاکسی اینترنتی در ایران، (میلیون سفر در روز)



- براساس نتایج تحقیقات میدانی انجام شده توسط تپسی، تعداد کورس در سایر پلتفرم های حمل و نقل اندازه گیری شده است. با توجه به ماهیت درب تا درب بودن سفرهایی که با تاکسی اینترنتی انجام می شود، تعداد سفرهای روزانه هر نوع حمل و نقل به متوسط تعداد کورس تقسیم شده است.
- با استفاده از تعداد سفرهای انجام شده در تهران و نرخ مهاجرت از هر وسیله حمل و نقل به تاکسی اینترنتی، اندازه بازار آتی تاکسی اینترنتی در تهران در جدول رو به رو محاسبه شده است.
- براساس این ارزیابی، پتانسیل اضافه شدن **۲.۷ میلیون سفر در روز** در تهران وجود دارد.
- براساس اندازه بازار فعلی برآورد شده در امیدنامه تپسی، تعداد سفرهای فعلی تاکسی اینترنتی به تفکیک تهران و سایر شهرها در جدول رو به رو ارائه شده است. براساس آمار اعلام شده، تعداد سفرهای تاکسی اینترنتی تهران ۰.۶ میلیون سفر در روز می باشد. با استفاده از تعداد سفر قابل اضافه شدن براساس محاسبات فوق، پتانسیل اضافه شدن ۲.۷ میلیون سفر اینترنتی در شهر تهران وجود دارد. به این ترتیب پتانسیل سفرهای اینترنتی در شهر تهران ۳.۳ میلیون سفر برآورد می شود که این میزان بطور تقریبی ۷۰٪ برابر اندازه بازار فعلی شهر تهران است.
- همچنین براساس اطلاعات ارائه شده در امیدنامه تپسی، تعداد سفرهای فعلی سایر شهرهای کشور ۱.۳ میلیون سفر برآورد شده است. فرض شده است تعداد سفرهای فعلی سایر شهرها، بطور تخمینی، با ضریبی نصف ضریب بدست آمده برای شهر تهران معادل ۲۰.۵٪ پتانسیل افزایش داشته باشند.
- بدین ترتیب پتانسیل اضافه شدن ۱.۹ میلیون سفر در روز در سایر شهرها وجود دارد. در نتیجه اندازه بازار تاکسی اینترنتی در کشور براساس این روش **۶.۵ میلیون سفر** در روز برآورد می شود که از این تعداد براساس اطلاعات ارائه شده توسط تپسی، ۱.۹ میلیون سفر بالفعل شده و ۴.۶ میلیون سفر در روز بصورت بالقوه وجود دارد. بر اساس روش دوم **نرخ نفوذ تاکسی اینترنتی در کشور بطور تقریبی ۲۹٪** تخمین زده می شود که نشان می دهد بطور تقریبی، ۷۰٪ این بازار در کشور دست نخورده می باشد.